

89. HOE DE SAHEL STEEDS MEER IN EEN UITZICHTLOOS GEOPOLITIEK DRIJFZAND BELANDT. MET MIRJAM DE BRUIJN

Al samenvatting | In deze aflevering van GeopolitiekNu gaan Michel Michaloliakos en Rajeev Lachmipersad in gesprek met Afrikadeskundige en antropoloog Mirjam de Bruijn. Samen analyseren ze hoe de Sahel steeds verder wegzakt in instabiliteit en hoe geopolitieke, lokale en historische factoren samenkomen in een complex, gevaarlijk machtsspel.

1. De Sahel als Geopolitiek Drijfzand

- De regio – met name Mali, Burkina Faso en Niger – is van perifere aandacht doorgeschoven naar geopolitiek brandpunt.
- Migratieroutes, terrorisme en grondstoffen maken de regio strategisch belangrijk voor Europa, Rusland, China en Turkije.
- De Sahel is "onze achtertuin", stelt De Bruijn: fysiek dichtbij, maar politiek en sociaal steeds verder weg.

2. Van Democratisering tot Desillusie

- In de jaren '90 kregen veel Sahellanden een democratisch jasje opgelegd via het Westen.
- In werkelijkheid profiteerden lokale elites die hun macht versterkten, ten koste van brede participatie.
- Westerse landen, waaronder Nederland, investeerden miljoenen in democratiseringsprogramma's – vaak zonder oog voor bestaande ongelijkheid.
- Het resultaat: teleurstelling, uitbuiting en het marginaliseren van grote bevolkingsgroepen.

3. De Coup-Golf: Gevecht tegen Jihadisme of Nieuwe Macht?

- In 2021 en 2022 pleegden jonge legerofficieren coups in Mali, Burkina Faso en Niger, zogenaamd om veiligheid en orde te herstellen.
- Deze militairen beloofden de opmars van jihadistische groeperingen te stoppen, maar faalden grotendeels.
- De veiligheid verslechterde zelfs: het aantal doden, vluchtelingen en onveilige gebieden is toegenomen.

4. Jihadistische Groepen: Meer dan Religie

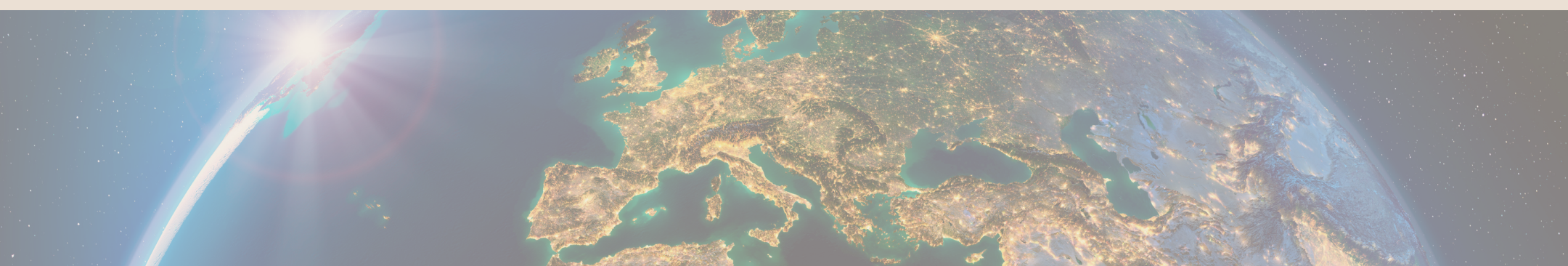
- De jihadistische opstanden zijn vaak lokaal verankerd en voortgekomen uit oude sociale spanningen.
- Bewegingen als Katiba Macina bieden diensten, orde en bescherming – in contrast met falende staten.
- Religie is soms vehikel, maar vaak draait het om marginalisering, landrechten, etniciteit en bestuur.

5. Rusland en de Nieuwe Externe Spelers

- Na het vertrek van Frankrijk vullen Rusland en diens Afrika Corps het machtsvacuüm.
- Deze interventies hebben niet geleid tot meer veiligheid, eerder tot brute repressie en burgerdoden.
- Rusland gebruikt de regio voor toegang tot grondstoffen (goud, lithium) en als geopolitieke speelbal.

GeopolitiekNu A.I. samenvatting

Gebaseerd op podcast transcript

89. HOE DE SAHEL STEEDS MEER IN EEN UITZICHTLOOS GEOPOLITIEK DRIJFZAND BELANDT. MET MIRJAM DE BRUIJN

6. Waarom Stabiliteit Uitblijft

- Buitenlandse interventies (Wagner, Afrikacorps) kennen de regio slecht en hebben weinig lokaal draagvlak.
- Binnenlandse verdeeldheid in de legers ondermijnt samenhang en bestuur.
- Ethnische milities, wraakacties en massale mensenrechtenschendingen versterken het geweldspatroon.

7. Het Handelingsperspectief voor Nederland en Europa

- Grootschalige interventies zijn onwenselijk én ineffectief; ze roepen neokoloniaal wantrouwen op.
- Investeren in soft power: onderwijs, media, cultuur en het versterken van lokale organisaties is essentieel.
- Luisteren naar lokale stemmen, in plaats van praten over abstracte staatsstructuren.
- Blijf aanwezig, ook diplomatiek, en ondersteun jongereninitiatieven in plaats van grootschalige, logge hulpprogramma's.

Conclusie: De Sahel is Geen Randgebied Meer

- De Sahel is een spiegel van de wereldorde: een kruispunt van terrorisme, grondstoffen, migratie en grootmachten.
- Westerse bemoeienis moet bescheidener, slimmer en mensgerichter worden.
- Alleen via echte verbinding met lokale gemeenschappen, duurzame aandacht en strategisch luisteren, kan stabiliteit langzaam groeien.

